

Który język jest trudniejszy rosyjski czy angielski?

Żeby móc się w Moskwie zaba-
wić, trzeba znać język rosyjski.
Nie jest tu tak, jak w innych sto-
licach europejskich, że można się
rozmówić we własnym języku.

Tu wszystko jest po rosyjsku:
kina, teatry i t. d. Dla gości, któ-
rzy rozumieją tylko po angielsku,
francusku, niemiecku, niema żad-
nych ułatwień. Niedawno na jed-
nym z bankietów skarżył się na
to nowy poseł amerykański, sie-
dzący obok Molotowowi. „Ca-
ła wina leży po stronie diploma-
tów,—odpowiedział komisarz —
czemu nie chcą uczyć się naszego
języka, choć jest bardzo łatwy”.

— „Jednak trudniejszy od an-
gielskiego” — zaprotestował ame-
rykański poseł Bullitt”.

Na ten temat powstał spór. Z
tej dyskusji, prowadzonej po fran-
cusku (francuski ciągle jeszcze
jest językiem dyplomatycznym),
powstał zakład. Obaj zobowiązali
się uczyć :jeden rosyjskiego, dru-
gi angielskiego w ciągu całego ro-
ku. Po roku odbędzie się przed
specjalnym jury próba. Obaj otrzy-
mają do przetłumaczenia ten sam
tekst po angielsku, względnie ro-
syjsku i będą musieli odpowie-
dzieć ustnie na 50 pytań. Dzień
próby został wyznaczony na 15
sierpnia 1935 roku. Cały korpus

dyplomatyczny ma być obecny.
W istocie próba ta nie wykaże,
który język jest łatwiejszy, a tyl-
ko, który z dwóch egzaminowa-
nych ma większe zdolności języ-
kowe.

Muzułmanki nie chcą być niewolnicami Historja dziewczyny z Turkiestanu

W Kokhani małym miasteczku
południowego Turkiestanu, za-
mieszkałym przez dziką niemal
ludność, mieszkała rodzina nieja-
kich Zdzajchanów. Bieda ich była
tak wielka, że matka musiała nie-
raz kraść z cudzych stajni owies,
aby pożywić siebie i swych naj-
bliższych. Miejscowy czarownik,
wielki pijak, który już miał 90 lat,
z których ostatnia umarła od je-
go uderzeń, zakochał się w naj-
młodszej trzynastoletniej córce
Zdzajchanów i kupił ją. Było to
mniej więcej 3 lata temu. Biedne
dziecko zostało od razu obite do
krwi przez swojego męża. Toteż
pewnego dnia poprosiła ona swe-
go „władcę“ o pozwolenie pójścia
do sąsiedniej wsi, poszła i już
nie wróciła. Schroniła się ona do
komunistycznej organizacji kob-
biet, która wysłała ją do Mo-
skwy. Mała turkiestanka uczyła

Elektrocefalograf Bergena uwidacznia działalność mózgu

Prof. Berger z kliniki psychja-
trycznej w Jenie dowiódł istnie-
nia w mózgu ludzkim prądów elek-
trycznych, które działają równo-
legle do czynności duchowej móz-
gu. Berger skonstruował przyrząd

specjalny — elektrocefalograf,
który pozwala chwycić bez naru-
szenia całości czaszki zjawiska
elektryczne zachodzące w mózgu i
utrwalić je w postaci krzywych,
jakie się otrzymuje przy badaniu
czynności serca, a więc analogicz-
nych zupełnie do elektrokardjo-
gramu. Przyrząd Bergera pozwa-
ła utrwalić na obracającym się
walcu działalność kory mózgowej
w stanie zdrowia i choroby. Oka-
zało się, że zjawiska elektryczne
ujawniają się w mózgu ludzkim do
piero w szóstym tygodniu życia
dziecka, do tego bowiem czasu
przyrząd Bergera nie rejestruje
zupełnie działalności mózgu. W
czwartym roku życia krzywa elek-
trocefalogramu zaczyna wykazy-
wać charakterystyczne podskoki
i spadki. Reakcja mózgu kończy
się dopiero w chwili śmierci jed-
nak prawdopodobnie wcześniej
niż ustanie bicia serca i oddech.

W czasie snu mózg reaguje tak
samo jak w czasie czuwania. Na-
tomiasť omdlenie i utrata przytom-
ności wywołana działaniem tru-
jących środków odurzających po-
woduje całkowite ustanie zjawisk
elektrycznych.

Chorobliwie pobudzona działal-
ność mózgowa objawiająca się
halucynacjami odbija się na kształcie
krzywych elektrocefalogramu.
Krzywe otrzymane w tych
stanach charakteryzują się skoka-
mi i drganiem.

Bardzo charakterystycznie rów-
nież wyglądają krzywe, otrzymane
od chorych wysoko gorączku-
jących, mających. Praktyczne
znaczenie wynalazku prof. Berge-
ra może być duże, zwłaszcza, jeśli
się zważy, że krzywe rysowane
przez jego przyrząd różnią się mię-
dzy sobą w różnych chorobach
mózgu, np. przy guzach mózgu,
zapaleniu, wylewach krwawych,
atakach padaczkowych i t. d.,
przyczem zawsze mają podobny
kształt swoisty dla danego scho-
rzenia.

Z AKADEMII STOMATOLO- GICZNEJ W WARSZAWIE

Egzamin kwalifikacyjny dla kan-
dydatów, ubiegających się o przyje-
cie na studia do Akademii Stomato-
logicznej w Warszawie (dawn. Pań-
stwowego Instytutu Dentystyczne-
go), odbędzie się w sobotę dnia 22
września r. b. o godz. 8 rano w A-
natomium, ul. Chałubińskiego 5.

Dwaj sprzymierzeńcy. Bathou i Litwinow, rozmawiają w Genewie.

A propos

Fantazja życia

Trudno. Niech to sobie kto chce
nazwie, jak chce: konikiem, ideją
fixe, czyli „fixum-dyrdum“, albo
manją, ale mam słabość na tym
punkcie, że żadna fantazja ludzka
nie doścignie fantazji życia. Los jest
największym dramaturgiem. Z lubo-
ścią też wyszukuję i kolekcjonuję
sobie figle, płatane przez życie. Mam
taką książeczkę, w której protoku-
luję sobie te wypadki.

Oto wianuszek z kilku ostatnich
stron. (Naturalnie nazwiska po-
zmieniane. W prawdziwej postaci hi-
storje te będą ogłoszone po mojej
śmierci).

Protokół nr. 138. Na balu Czer-
wonego Krzyża, w zeszłym karnawa-
le, siedzi przy stoliku liczne towa-
rzystwo. Obok przechodzi piękna
panna, ze świetnym rotmistrzem u-
lanów.

— Ach, co za cudne pantofelki! —
mówi półgłosem jedna z dam przy
stoliku, obrzucając zachwyconym
spojrzeniem nogi panny z rotmi-
strzem — zupełnie jak od Orzesz-
kowskiego! (Orzeszkowski, to słyn-
ny szewc warszawski. Przyp. mój).

Panna z rotmistrzem rumieni się
gwałtownie i przyspiesza krok. Jed-
nen z panów przy stoliku śmieje się.
— Co się stało tej pannie, że się
tak zarumieniła? — spytała znieśna
dama, która chwaliła pantofelki.

— To jest właśnie panna Orzesz-
kowska, córka firmy! — odpowiada
pan, który się roześmiał.

Protokół nr. 139. Też na balu, ale

prywatnym, w domu, w którym by-
wają setki ludzi, jest także pewien
młodzieniec, przejezdny, który się
wcale nie bawi. Nikogo prawie nie
zna, na bal przyjechał go kuzyn
(„Chodź, co ci szkodzi? Nie znasz
tych państwa? Nie bój się i oni nie

znają połowy swoich gości...”), pię-
tę się więc po pokojach, wreszcie
zabłądził do palarni. Widzi drugie-
go nieszczęśliwca, który także stoi
w drzwiach i nadzi się śmiercielnie.
Zreszta sympatyczny starszek.

— Nudno tu, prawda? — nawią-
zuje rozmowę młodzieniec prze-
jezdny.

— Rzeczywiście, wyjątkowo nud-
no — odpowiada sympatyczny sta-
ruszek.

— Wie pan co? Rzućmy do licha
ten cały bal i jedźmy gdzieś na mia-
sto. Znajdziemy weselsze miejsce.

— Ba! Jakiem ciężkim tak zrobił,
ale nie mogę.

— Dlaczego? Jedźmy...

— Nie, nie mogę. Ja tu jestem
gospodarkiem.

Protokół nr. 140. Pani Zofia S.
miała rozkoszne szezanie, foksika o-
strowłosego. Przyjaciele namawiali
ją, aby koniecznie kazała obciąć pic-
skowi ogonek.

— Cały styl traci przez ten
chwost! — przekładali gorąco —
przecież to szkoda takiego ślicznego
pieska na taki paskudny chwost!

— Nigdy! Nigdy nie zadam bólu
mojemu kochanemu psiapsiusiowi! —
zarzekała się jego właścicielka, ści-
skając i całując ogoniastego fokska.

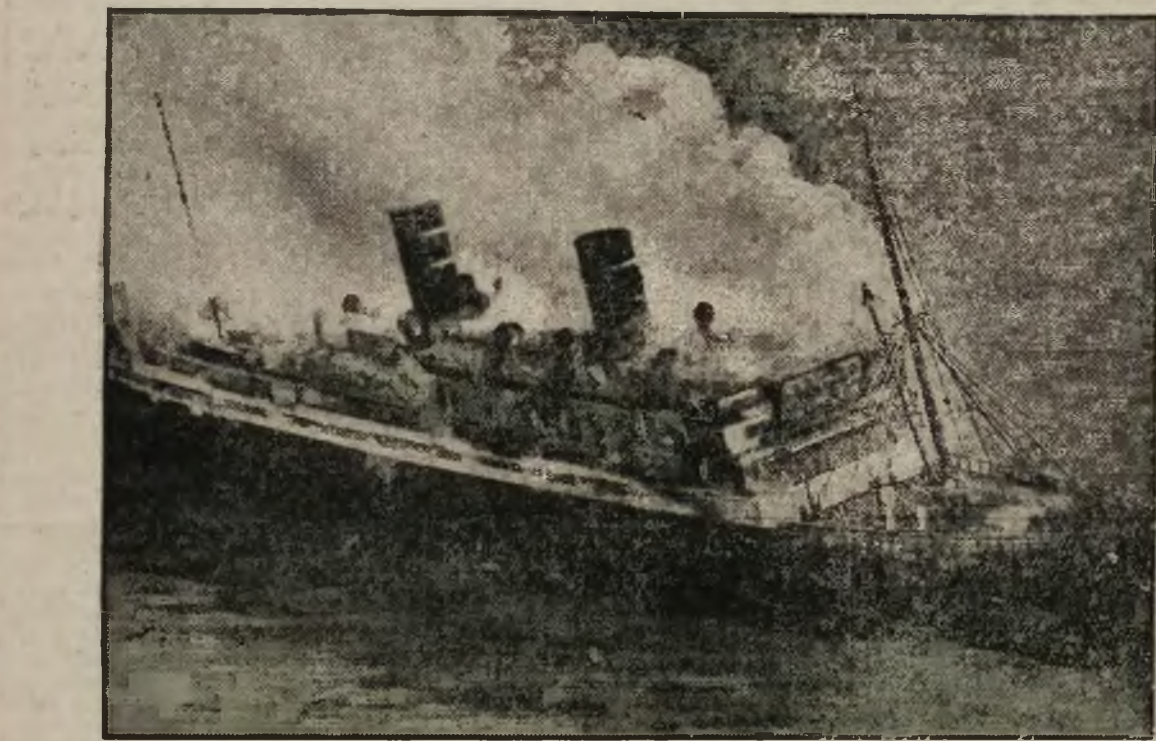
Pewnego dnia foks wyrwał jej się
z ręki, popędził na jezdnię i wpadł
pod przejeżdżający tramwaj. Dama
omal nie zemdląła z wrażenia. Jak-
imś cudem jednak psiapsiusz wy-
skooczył spod wozu. Niezupełnie ca-
ły, ale zdrowy. Tramwaj obciął mu
tylko ogon, w dodatku zupełnie prze-
pisowo.

Los także nie mógł znieść tego
chwosta.

Very.

Podróżuj samolotem

(C. d. -).

„Morro Castle“ pali się. Zdjęcie przysłane telegraficznie.

Jan Waśniewski

OGNIE W PIRYTACH

POWIEŚĆ

— Jakże można nawet porównywać jego i mnie? Ja,
taki mały grubas, nieefektywny, nieumiejący nawet wy-
razić tego, co czuję, i on — lowelas, donżuan!

Przystawał nieraz przed lustrem i natrząsał się ze
swej postaci:

— Co za okragła gęba arbuza! I te małe zęby, rozsta-
wione, jak sztachety w płocie!

Nie zadawał go już teraz, jak to było ongi, ogólny
wyraz twarzy, na której malowała się spokojna pogoda.

Dla rekompensaty myślał o swoich wewnętrznych
zaletach. Jakże równo, głęboko i silnie kochał!... Al-
cóż z tego? Nie jest błyskotliwy i nie umie swych
uczuć okazać. Zresztą, czy kto potrafi zmierzyć lub zwa-
żyć uczucie?...?

— Każdy jest zamknięty w swoim własnym koki-
sku!... — przypomniał sobie przeżycia, jakich doświad-
czył wówczas wieczorem.

— Przychodziło mu na myśl, że góruje i pod innemi
względami nad Faleńskim. Choćby w psatniej katastro-
fie!... Przecież lepiej się zachował, niż tamten... Lo-
piej, bardziej po męsku...

Jednakże konkluzją tych wszystkich przemyślań
było:

— Miłości i tak się nie przetłumaczy...

Kiedys, błądząc wśród pustaki żółtych hałd i nad
grychami odkrywek, sam nie wiedząc jak, znalazł się
błisko Krażka. Z wysokiej hałdy dom Waličkih widać
było tak dokładnie, jakby pływał na stawie. Kwiecień
przysiadł na jakimś kamieniu i patrzył. Wtem na alejce,
prowadzącej od furtki ku domowi, wyrosła sztywna po-
stać Faleńskiego. Kroczył swym elastycznym, pewnym
krokiem, z pochyloną głową...

85

Kwiecień wstrząsnął się, jakby porażony prądem...
Ten człowiek, idący tam, to nie był Faleński; to było
coś, co go dźgnęło jakby nożem w najczulszy zwój ner-
wów i odczuwał. Przekonał się, że zazdrość, której do
tej pory właściwie nie odczuwał, jest czemś zimnem i
ma stalowy ostry polysk.

— Ale ja mam jej słowo, mam jej słowo!... — chciał
krzyknąć i nagle pojawił się sytuację. Sytuację bez wyj-
ścia, zamkniętą, jak więzienna cela.

Ma jej słowo i nie ma nic. Gdyby się to słowo urze-
czywiściło, to pożycie z Wiktorją stałoby się jednym
pasmem udurzeń... Gdyby zaś nie, gdyby wyszła za Fa-
leńskiego... Nie! On nie może o tem myśleć, ta ewen-
tualność go przeraża.

Gnał do domu prawie pędem.

Nazajutrz pracował jeszcze usilniej, z jeszcze więk-
szym namiętnością.

Szczęściem nie brakowało teraz zajęć na kopalni.

XXX. NA GRUZACH.

„Herkules“ wracał do życia, przybierając nowe obli-
cze. Burzono tamy, pompy ssąły wodę z zalanych chod-
ników — stare zwały i zachodnie pole wyłaniały się
spod topieli.

Faleński postanowił kopalnię możliwie uprościć. Ka-
sowano wiele chodników, korzystając z tego, że kata-
strofa je powaliła. Odbudowywano tylko niektóre, z wie-
lu nienaruszonych wyciągano drzewo, aby się walały,
wiele zapychano kamienną podsadzką.

Niedawno przeżyte nieszczęście zmieniło stosunki.
Znikły gdzieś intrygi, podstęp i małostkowe dokur-
zania. Cała załoga zbierała się niejako we wspólnym,
zgodnym wysiłku, aby wydzwignąć „Herkulesa“ z ru-
iny. Faleński również inaczej teraz postępował. Starł
się nikogo nie urażać, zmieniając swą sztywną uprzej-
mość na bardziej prawdziwą i bezpośrednią. O dawnych
zatargach zdawał się zupełnie nie pamiętać.

W rekonwalescencji kopalni było coś radosnego.
Urzednicy cieszyli się narówni z robotnikami i zapano-

wał ogólny odświeżny nastrój. Górnicy, zazwyczaj po-
sepní i milczący, mieli teraz moc tematów. Opowiadali
o swych trudach, zmianach na kopalni, niebezpieczeń-
stwach związanych z reorganizacją, więc zarówno dół,
jak i powierzchnia „Herkulesa“ rozbrzmiewały gwarem,
śmiechem i przepinkami.

Walicki nie podzielał radości, tem jaskrawiej odcin-
ając się od ogólnego nastroju swą posępną zadumą.

Nie zmuszany teraz do pracy biurowej, snuł się po
kopalni, samotny i milczący. Na powierzchni nie sły-
szało się jego huczącego basu, na dole nie czynił niko-
mu uwag i niemal nie rozmawiał. Zresztą trudne było
z nim spotkanie w podziemiach, bo przeważnie wió zył
się po leczynnych, głuchych chodnikach.

Nieraz przystawał w nich, wielki, rozrosły, i pa-
trząc w mrok, szeptał na widok usypisk:

— „Herkules“ w gruzach, ale i ja też w gruzach...

W starczem swoim skostnieniu nie dostrzegał, że
tworzy się coś nowego. Przebudowę uważał tylko za
spustoszenie, za niszczytelstwo i patrzył na nowe po-
rządki ze zgrozą.

— Tyle lat stał, — myślał na widok walonych chod-
ników, z których wiele pamiętało od czasu ich powsta-
nia — tyle lat był potrzebny, nikomu nie wadził, a te-
raz go rabują...

Znajdował jakieś bolesne zadowolenie w deptaniu
po nieuprzątniętych jeszcze zwalach, w przełazieniu przez
walałe się w rudzie drzewo, w oświetlaniu lampą nie-
równych usypisk i ruin starego „Herkulesa“.

Kilkakrotnie krążył wokół pamiętnej grotty, jakby
go tam ciągnęła nieprzerta siła, lecz w ostatniej chwili
zawsze zbrakło mu odwagi. Aż raz się przemógł. Wszedł,
ale ręce tak mu drżały, że aż podźwignęła lampę...
Powoli uspakajał się. Oświetlał spong, badał, posuwając
się stopniowo krok za krokiem. Nie uprzątnięto tu jesz-
cze mialu, ni gruzu. Dostrzegł jakieś wgłębienie... To
Gładysz tu leżał. Oświetlił piętro. Nadłupana deska
szczyrzyła wielkie, ostre drzazgi jak zęby. Nad nią ka-
mienienie...

REDAKCJA: Warszawa, Nowy Świat 22. Telefony 6.66.99 (sekretariat, dodatkowy red. naczelny); 6.66.62
(dział polityczny i ekonomiczny); 6.66.69 (dział miejski i liter.-art.); 6.66.59 (miejscowy). Sekre-
tary redakcji przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w godz. 11—12.
ADMINISTRACJA: Warszawa, Złota 1. Telefony: Administracja i Zarząd 691.64. Prenumerata 691.66.
Wydział ogłoszeń 691.56. Skrzynka pocztowa 745. Adres telegraficzny — A B C Warszawa. Konto
P. K. O. Nr. 13550.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Kalisz, Aleja Józefiny 11, tel. 209; Piotrków Trybunalski, Słowackiego 9, tel. 59;
Wrocław, Cyganka 26, tel. 136.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnieniem do domu) i zamiejscowa — zł. 4.50 miesięcznie. Konto czo-
kowe P. K. O. Nr. 13550.

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpal-
ty (na wszystkich stronach po 6 szpal): na 1-ej stronie — 1 zł.
w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr., na ostatniej stronie —
60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty (specjalne) — 1.50 zł., lekarskie — 30 gr. Nekrologia po
30 gr. Drobnie po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych“ liczy się za oddzielne wyrazy,
a tusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznacza się cyfrą (N.), a komunikaty specjalne cyfrą
(Kom.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Wydział ogłoszeń: Złota 1, tel. 691 56 — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.

Kierownik: Tadeusz Ucieczyński